

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor: SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

S. R. — Un Jubileu.

Alex. Mandrea. — Cuvântare rostită la banchetul oferit
D-lui profesor Louis Josserand.

Albert Dumitrescu. — Art. 71 și 63 din legea Curții de
Casație.

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și
Justiție S. III.* — Timbru. — Acțiune insuficient timbrată.
(Petre Călărășanu cu Aristide Caragea) cu nota d. lui Florin Sion.
Inalta Curte de Casație S. I. — Omisiune esențială (Elisa-
betha Popescu cu Varvara Urban)

Curtea de Apel din București S. V. — Accelerarea judecă-
rilor. — Incident de incompetență. — Întâmpinare tardiv de-
pusă. — Pensie alimentară. — Dacă e accesorie acțiunii de
divorț. (Căpitan Mihail Dumitrescu cu Ana Trandafirescu).
Curtea de Apel din Iași S. I. — Succesiune. — Cerere de
trimitere în posesiune. — Apel. (Casa centrală a asigurărilor
sociale cu A. Vasiliu).

Tribunalul Ilfov S. III. — Donațiuni și testamente. — Clauză
contrară ordinii publice. — Nulitatea tectamentului (C. Mun-
teanu cu Elena Nedelcu).

Tribunalul Dolj S. II. — Hotărâri judecătorești. Efectul lor.
(Maria Boșoteanu cu Căpitan Rovinaru).

Jurisprudența Sirăină. — Hotărâri. — Motivare. (Nota de
D-l D. Cotrutz).

UN JUBILEU

Cu ocazia împlinirii unui ciclu de patru-zeci de ani de la apariția sa, confratele „Curierul Judiciar” a publicat un volum jubilar în care un mănuchi de distinși juriști, ai științei române și franceze din Barou, Magistratură și Universitate au comemorat în articole omagiale această aniversare.

Patru-zeci de ani pentru o publicațiune de specialitate în domeniul dreptului, în sfera activității noastre juridice este un eveniment care nu poate fi trecut cu vederea.

Revista noastră „Dreptul” care a precedat cu 20 de ani apariția „Curierului Judiciar” și care își amintește dificultățile de tot felul ce a avut să învingă, are tot dreptul să se bucure și să felicite pe d-l I. S. Codreanu, simpaticul nostru prieten, fondatorul acestei din urmă reviste, și pe toți colaboratorii săi distinși, prin al căror tatent și muncă stăruitoare s'a putut realiza jubileul de astăzi.

Activitatea unei reviste de drept în complexul vieții juridice răspunde unui anumit scop, unei anumite năzuințe. Acei cari acum 60 și acum 40 de ani au făcut să apară aceste două publicații juridice, „Dreptul” și „Curierul Judiciar”, înfruntând multiplele greutăți ce întâmpinau, au dorit și au urmărit desigur ca aceste

reviste să contribuie la formarea unei vieți juridice pur românești.

Legile positive aduse din țări străine și sădite în România nu puteau prinde rădăcini și da roade, dacă în jurul interpretării lor din punctul de vedere general sau a aplicării lor la diferitele cazuri particulare nu ar fi răsărit o doctrină și o jurisprudență românească, dacă această doctrină și această jurisprudență ar fi rămas necunoscute, dacă în sfârșit nu s'ar fi creat reviste de drept care să contribuie la răspândirea teoriilor doctrinare și mai ales la cunoașterea operei jurisprudențiale de către toți cei chemați să aplice și să interpreteze textele de legi.

Ne aflăm în faza unor noi alcătuirii juridice reclamate de necesitatea unificării legislative, care prea mult a întârziat dela întregirea regatului în granițele sale etnice. Va fi dat d-lui C. Hamangiu ministrul actual al Justiției, acest viguros realizator de opere juridice a aduce la îndeplinire și această operă legislativă.

În volumul festiv apărut, d-l C. Hamangiu, în noua sa calitate de ministru al justiției, schițează programul activității sale ministeriale care se rezumă în necesitatea imperioasă a unificării.

Iată propriile sale cuvinte.

„Unificarea codurilor (civil, comercial, penal cu procedurile lor) e o problemă nu numai juridică și de legislație, ci e mai ales și o mare problemă națională. Se aplică încă și azi în Ardeal, Bucovina și Basarabia chiar, coduri și legi Austriace, Maghiare și Rusești. E surprinzător ca după 12 ani și mai bine dela alipirea teritoriilor noi la patria noastră, să se mențină și să se perpetueze această stare de provizorat. E un înalt sentiment de demnitate națională care protestează. E oare așa de greu a se ajunge la această unificare ?

„Pentru mine chestiunea nu este așa de complicată. De acea, venind în fruntea Ministerului de Justiție, voiu căuta cu puterea de muncă și tenacitatea ce'mi sunt cunoscute, să fac să înceteze această stare de lucruri intolerabilă”.

Trăim zile mari. — Un nou câmp de activitate juridică stă înaintea noastră. — Unificarea se va face.

Menirea revistelor noastre judiciare, *Dreptul*, *Curierul Judiciar* și *Pandectele Române*, va fi de a da impulsione și a contribui la difuziunea ideii de drept care se va transforma atât ca concepțiune cât și ca aplicare.
S. R.

CUVÂNTARE

Rostită de D-l Al. Mandrea, consilier la Înalta Curte de Casație la banchetul oferit D-lui Louis Josserand, Profesor de Drept Civil și Decan la Facultatea Juridică de la Lyon.

Maître,

Il est vrai, comme vous l'avez déjà dit, que le droit est avant tout „le droit jurisprudentiel, c'est-à-dire celui qui se réalise“.

„C'est la jurisprudence qui constitue la matière première, sur laquelle doivent s'exercer nos recherches“.

Le droit n'est pas une abstraction de l'esprit, mais une réalité vivante. Le droit vit dans le rythme des nécessités sociales, économiques ou morales du moment.

Le cadre dans lequel se moule le principe ne garde pas toujours sa forme et sa couleur initiales; il perd de son éclat; varie sous l'influence d'invincibles exigences des courants, qui bouleversent la vie dans ses rapports multiples et compliqués.

La jurisprudence absorbe la seve vigoureuse du principe et étend son empire sur le domaine de la science du droit — continuellement exploité — mais jamais épuisé.

Que signifie, le principe en soi-même détaché du monde et des faits? Que peut-il en résulter d'une agglomération des principes, dans un cerveau inaccessible au souffle de la vie?

L'enchevêtrement aride des principes abstraits — présente aux yeux, un jeu inutile et fatigant; de même, que la main inhabile de l'artiste, fait d'un bloc de marbre une caricature!

Maître,

On ne peut certainement pas préciser, dans les hommages que je veux vous apporter, en cette occasion la conception de l'oeuvre gigantesque, qui porte votre nom.

Il y a tant de pensée profonde, de riche documentation, des idées serriées dans une impeccable démonstration; enfin, tout un système unitaire, éclairé par cet admirable esprit juridique, qui est le votre.

Et le style scientifique, en même temps que littéraire de votre oeuvre, m'oblige, cher maître, à ajouter à mon sentiment d'admiration intellectuelle une aveu: je ne partage pas entièrement votre affirmation: „nous avons entendu faire de la science — non un roman“.

Car, après vous avoir lu, on ressent une vive satisfaction esthétique et littéraire.

Par exemple quelle admirable réponse à ceux,

qui reprochent au Code Napoléon de montrer une trop grande sympathie envers la classe moyenne; ou bien de marquer un esprit individualiste, trop exagéré: „...le leur reprocher, serait tout aussi injuste et inconsequent, que de faire grief à Napoléon, de n'avoir pas eu recours, pour triompher sur le champ de bataille de Waterloo à l'aviation et à la télégraphie. Le rôle d'un législateur n'est pas de réaliser des anticipations, mais de travailler pour le milieu et pour l'époque dans lesquels il évolue; et, c'est là un devoir, dont les rédacteurs de notre Code civil se sont acquittés en conscience et avec un plein succès“.

Maître,

A l'occasion d'une autre fête intellectuelle, en toute franchise je disais:

Nous sommes les enfants spirituels de la France enthousiaste et créatrice.

La lumière du génie français se projette à travers le monde.

La Marseillaise a éveillé aux peuples leur conscience politique. Le Code Napoléon leur conscience juridique.

Permettez-moi, cher maître, de rééditer ces réflexions, en vous souhaitant que dans l'émulation des doctrines qui tendent à bâtir le piedestal du Code civil de l'avenir — la conception qui vous est chère à vous doyen et professeur à la faculté juridique de Lyon — conquiesse la par lionne!

ART. 71 ȘI 63 DIN LEGEA CURȚII DE CASAȚIE

Dacă mă ocup de aceste texte, o fac, fiind-că ele au dat loc la diferite interpretări și ca atare la diferite aplicațiuni mai cu seamă la instanțele din Ardeal — ceea ce n'ar fi trebuit să se întâmple fiind texte dintr'o lege de organizare și cu dispoziții procedurale, o lege de ordine publică deci de strictă interpretare, și aceasta a provenit, socot, din neînțelegerea expresiilor întrebuintate de legiuitor, când în art. 71 spune: „Impricinații vor putea cere punerea în lucrare a hotărârilor definitive...„ însă această punere în lucrare se va putea suspenda... etc.“ iar în art. 83 „Introducându-se recurs în casare în contra unei sentințe, decisiuni sau încheeri judecătorești se va putea cere și suspendarea executării; asupra cererilor de suspendare introduse conform normelor în vigoare în teritoriul respectiv, se va hotărî de către instanța competentă în conformitate cu aceleași norme“.

Așa Curtea de Apel X S. III cu No. 1481/1925 din 29 Mai 1929 — respinpe ca rău îndreptată cererea pentru suspendarea executării făcută de pârâta firmă cu cererea înreg. la No. . adresată acelei Curți.

Motive: Pârâta firmă prin cererea mai sus indicată a cerut suspendarea executării decisiunii No. 3474/1925 pronunțată de această Curte pe baza dispozițiunii art. 71 din legea pentru Curtea de Casație, motivând că a înaintat recurs în casație contra acelei decisiuni și

că a consemnat suma, la plata căreia a fost obligată prin acea deciziune. Nu rezultă deci, că se ordonase execuția, căci s'ar fi făcut mențiune despre deciziunea ordonanța sau încheierea prin care s'a ordonat execuția, ci partea tindea numai la suspendarea punerii în lucrare a decisiunii Curții;

Și motivează mai departe: Considerând că, din pozițiile acestui text (art. 83) rezultă, că cererile de suspendare a executării urmează să se introducă la instanța prevăzută de procedura specială în vigoare pe teritoriul, unde se face o asemenea cerere foarte corect — până aci, dacă se ordonase execuția și adaugă art. 71 vizând numai instanțele a doua din vechiul Regat — foarte necorect, căci textul n'o spune și deci vizează toate instanțele a doua din întregul Regat;

Dar am mai găsit încă o deciziune — și-mi scapă numărul și data — prin care se decide, că suspendarea punerii în lucrare a unei hotărâri desăvârșite și în care e vorba de o obligațiune (în text condamnățiune) la o sumă de bani n'ar avea loc, cu toate că s'a declarat recurs și s'a asigurat valoarea corespunzătoare pe motiv, că legea nu admite.

Prin deciziunea No. 1096/1929 din 4 Iunie 1930, Curtea de Apel X S. II admite cererea reclamanului și suspendă până la rezolvarea recursului executabilitatea deciziei dată la 13 Martie 1930 sub No. 1096/1029/30 C. II, motivând, că reclamantul a înaintat recurs contra decisiunii Curții și cu recipisa No. . . a făcut dovada, că a depus suma judecată în favoarea părții, constatând, că cererea este bine introdusă la acea Curte în conformitate cu art. 71 și mai departe în motivare.

„Că, prin art. 83 se prevede suspendarea execuțiunii, decretându-se, că cererea respectivă urmează a fi introdusă conform normelor în vigoare în teritoriul respectiv, adică în Ardeal în conformitate cu dispozițiunile art. 42 din legea de execuție;

„Că, așa fiind, întrucât dispoziția aceasta a existat și atunci, când executabilitatea hotărârilor instanțelor a doua a fost reglementată prin art. 509 pr. civ., rezultă din cele arătate, că își are aplicația și de prezent, când executabilitatea hotărârilor instanțelor a doua este reglementată prin art. 79 al legii pentru Curtea de Casație;

„Schimbându-se situația de drept în această materie numai într'atâta, că sub regimul anterior art. 42 din legea de execuție nu s'a referit de cât la anumitele hotărâri ale instanței a doua, câtă vreme astăzi se aplică la toate hotărârile instanțelor a doua;

„Inșă în altă ordine de idei de vreme ce suspendarea execuției conform art. 42 al legii de execuție este legată de condiția sine qua non ca dreptul de execuție în regres al celui condamnat printr'o sentință executorie a instanței a doua să fie periclitat, art. 71 din legea pentru Curtea de Casație chiar fără o asemenea condiție permite suspendarea executabilității hotărârilor instanțelor a doua;

„Rezultă din cele expuse, că dispozițiunile art. 71

și 83 din legea Curții de Casație nu exclud una pe alta... etc. și ca să decidă această suspendarea a mai citat și părțile în Camera de Consiliu;

Și din considerentele acestei decisiuni rezultă, că e vorba de suspendarea punerii în lucrare a unei hotărâri desăvârșite, iar nu de suspendarea execuției; Numai citez altele.

În conformitate cu art. 71 din legea Curții de Casație împrecinații vor putea cere punerea în lucrare a hotărârilor definitive date de Curțile de Apel sau Tribunale, însă această punere în lucrare se va putea suspenda de partea protivnică prin asigurarea sau depunerea valorii corespunzătoare în caz numai, când va porni cererea de casație. Aceasta bine înțeles, când partea e obligată judecătorește la o sumă de bani.

De aci rezultă, că e vorba de suspendarea punerii în lucrare a hotărârilor definitive, adică nu s'a ordonat încă executarea și pentru a obține această suspendare și accentuez a punerii în lucrare se cer îndeplinirea a două condițiuni; 1. Asigurarea sau depunerea valorii corespunzătoare și 2. Cererea de recurs.

Partea câștigătoare deci, făcând cererea de executare, nu va putea să obțină execuția, când se va găsi în fața unei dispoziții de suspendare a punerii în lucrare a hotărârii definitive.

Cererea de suspendare a punerii în lucrare se va adresa totdeauna la instanța, a cărei hotărâre a rămas definitivă și unde și când a rămas definitivă o spune art. 79 din aceeași lege, care prevede:

„Sentințele, decisiunile și încheerile date după promulgarea legii de față (legea Curții de Casație) de către o instanță a doua (Tribunal sau Curte de Apel) în ori-ce procedură litigioasă sau grațioasă sunt desăvârșite din momentul comunicării lor“, deci dispozițiunile art. 71 nu vizează numai a doua instanță din vechiul regat, ci de pe întreg teritoriul țării.

Am văzut condițiunile cerute pentru a se putea obține suspendarea punerii în lucrare a hotărârilor definitive, când e vorba de o sumă de bani.

Când hotărârile însă sunt privitoare la strămutarea de hotare și la deslințarea de construcțiuni, suspendarea punerii în lucrare se poate obține numai în baza recursului declarat și bine înțeles în urma cererii părții interesate.

În materie de revendicare și aci trebuie să relev, că e vorba de revendicare de imobile spre deosebire de așa zisa acțiune de revendicare, ce se uzitează în Ardeal și care are de scop de a scoate de sub sechestru lucruri mobile, de posesie în vechiul regat — acțiunea de repoziție sumară în Ardeal — sau orice altă afacere, unde nu e vorba de o condamnățiune la o sumă de bani (găsesc, că termenul condamnățiune nu e propriu) instanța de fond, a cărei hotărâre este desăvârșită, deci executorie, va putea în urma cererii părții interesate să încuviințeze suspendarea punerii în lucrare cu cautiune apreciată de instanță, după ascultarea părților chemate în Camera de Consiliu.

Rezultă deci, că numai în acest ultim caz prevăzut de menționatul text este necesară citarea părților, în primele două cazuri nu, și e și explicabil, căci în acest din urmă caz fiind vorba de fixarea unei cauțiuni, partea care a cerut suspendarea punerii în lucrare, să știe, la ce anume sumă a fost obligată să depună drept cauciune, iar partea adversă să-și facă eventual observările.

Dimpotrivă în conformitate cu dispozițiunile art. 83 din legea Curții de Casație, care spune :

„Introducându-se recurs în casare în contra unei sentințe, decisiuni sau încheeri judecătorești, se va putea cere și suspendarea execuțiunii, rezultă, că în acest caz se ordonase execuția și atunci textul menționat în continuare „asupra cererilor de suspendare introduse conform normelor în vigoare în teritoriul respectiv se va hotărî de către instanța competentă în conformitate cu aceleași norme”.

Și aici legiuitorul a adăos această dispozițiune pentru a se pune și în concordanță cu legea execuțională aplicabilă în Ardeal cu modificările ei prin legea L. IV-1912.

Conform acestei legi cererea de executare se adresează instanței, care a judecat ca primă instanță (art. 32 legea L. IV-1912), iar cererea de suspendare a executării se adresează aceleași prime instanțe, care a ordonat executarea (art. 38 legea L. IV-1912) și care are a examina în primul loc, dacă s'a introdus recurs contra hotărârii definitive a instanței a doua, aceasta conform cu dispozițiunile art. 83 din legea Curții de Casație.

Ca încheere, ori de câteori se va cere suspendarea punerii în lucrare a hotărârilor definitive date de o instanță a doua — tribunal sau Curte de Apel — cererea se va îndrepta la această instanță, care va decide, ținând seamă de condițiunile și cazurile prevăzute în art. 71 din legea Curții de Casație; din contra, când e vorba de suspendarea executării deja ordonate, cererea se va îndrepta la instanța competentă, conform normelor în vigoare în teritoriul respectiv, care va hotărî în conformitate cu aceleași norme, ținând seamă de dispozițiunile art. 83 din menționata lege.

Albert Dimitrescu
Magistrat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența dela 24 Noembrie 1930

Președinția D-lui St. Mladoveanu, președinte

[Petre Călărășanu-Delacerna cu Aristide Caragea.

TIMBRU. — ACȚIUNE INSUFICIENT TIMBRATĂ. — COMPLECTAREA TIMBRULUI ULTERIOR INTRODUCERII. — DACĂ II SE MAI POATE DA CURS. ART. 57 DIN LEGEA ACCELERĂRII JUDECĂȚILOR.

Cu toate că prin art. 57 din legea pentru accelerarea judecăților se prevede că nu se

va da curs acțiunilor, apelurilor și ori căror acte de procedură când sunt insuficient timbrate, de aci însă nu se poate deduce că ele vor continua să rămână fără curs, chiar și dacă ulterior introducerii lor vor fi timbrate suficient.

No. 1623. — Admis recursul făcut de Petre Călărășanu — Delacerna contra deciziei Curții de Apel din Iași S. II cu No. 38/930 în proces cu Aristide Caragea și alții.

Curtea deliberând,

Având în vedere că prin decizia atacată cu recurs Curtea de Apel din Iași Secția II-a a respins ca nefondat apelul făcut de Petre Călărășanu contra ordonanței Prezidentului Secția II-a a acelei Curți No. 2625 bis/929 prin care s'a declarat fără curs apelul făcut împotriva sentinței Tribunalului Iași Secția I-a No. 331/919, pe motiv că este insuficient timbrat.

Având în vedere că prin motivele sale de casare recurentul susține, între altele, că deși a complectat timbrul de pe apelul contra sentinței No. 331/919 înainte de judecarea apelului contra Ordonanței No. 2625 bis/929, totuși Curtea n'a ținut socoteală de acest fapt relevat și prin petiția de apel, și a respins apelul menținând numita ordonanță prin care s'a declarat fără curs apelul împotriva sentinței No. 331/919; prin această procedură Curtea de Apel a comis un exces de putere și o greșită interpretare a art. 57 din legea accelerării.

Având în vedere că prin art. 57 din citata lege se prevede, este adevărat, că nu se va da curs acțiunilor, apelurilor și ori căror acte de procedură când sunt insuficient timbrate, de aci însă nu se poate deduce ca ele vor rămâne fără curs, chiar și atunci când ulterior introducerii vor fi timbrate suficient.

Că a decide altfel ar fi ca să se dea o greșită interpretare înțelesului adevărat al art. 57 expus mai sus.

Considerând că astfel fiind și întru cât în speță recurentul a complectat timbrul de pe apelul introdus contra sentinței Tribunalului No. 331/919, la 4 Februarie 1930, adică înainte de 27 Martie 1930, când s'a judecat apelul contra ordonanței No. 2625 bis/929, prin care se lasă din nou fără curs apelul contra menționatei sentințe, în asemenea situațiune, Curtea de Apel, trebuia să constate că primul apel este suficient timbrat și să-i dea curs de judecată.

Că ne procedând astfel a comis un exces de putere și a interpretat greșit dispozițiunile art. 57 mai sus citat.

Că deci recursul este fondat și urmează a fi admis. Pentru aceste motive casează, etc.

NOTA. — Inalta Curte de Casație S. III, se pronunță prin decizia de mai sus, casând decizia Curții de Iași ¹⁾ (unde la ambele secțiuni, stăruia o jurisprudență contrară ²⁾) cu privire la soluția ce cată să se dea apelurilor introduse, dar insuficient timbrate, din eroare.

1) Publicată, cu nota noastră critică, în Jurisprudența Generală 1930, n. 1200.

2) Vezi dec. Curte Apel Iași S. I cu nota d. Weiler, în Cur. Judiciar, au 1930 n. 5.

În adevăr, din considerația specială, care a motivat intervenirea legii numită, pentru accelerarea judecăților, s'au luat între alte dispozițiuni, și pe aceia cuprinsă în art. 57 lg. ac. după care, *cererile introductive de instanță, apelurile și orice alte acte de procedură, insuficient timbrate și cărora a apucat a li se da curs din eroare, să nu fie nule; ci să fie valabile, dacă la primul termen de înfățișare, partea le va completa taxele de timbru.*

Și legea, încă mai prevede, că partea va putea chiar cere, un singur termen, pentru a completa aceste taxe, dar, de data aceasta, sub obligația de a suferi și o amendă egală cu îndoiul taxelor.

Și după ce legiuitorul termină să enumere modurile prin care se poate pune în regulă acțiunile apelurilor, etc. insuficient timbrate, cărora, pentru acest curs, **nu li se putea da curs;** în aliniatul 3 al art. 57 precizează că: „*neplata taxei și amendei prevăzută mai sus atrage nulitatea actelor*“.

Art. 57 a produs și produce încă, multe cîntroverse:

Așa de pildă:

a) *Aceia de a se ști ce înseamnă, „a da curs din eroare?“.*

Și legiuitorul nedefinind și nelămurind situația, este locul să primim o largă interpretare; și de altfel, și cu totul logică, căci actul cată, ca prin interpretarea care i se dă, acestui text fiscal, să fie păstrat, să valoreze, — „*ut valeat, nec ut perent*“; și ca atare, primirea la registratură, repartizarea lui, etc. ar constitui o dare de curs, din eroare făcută.

Unii interpreți, au pretins că față cu lipsa de precizare a legiuitorului, încă ar fi locul a distinge că *eroarea* aceasta ar trebui considerată prin raportare la partea care a introdus actul insuficient timbrat; iar nu, la magistratul care l-a primit.

Și s'ar putea sprijini acest mod de a vedea și prin considerația că, dacă legiuitorul ar fi preocupat de eroarea magistratului, ar fi spus că cererile, etc. care vor fi fost primite din eroare.. — așa cum se prevedea de altfel, în art. 49 și 52 din lg. t. 1906; iar nu, cărora li se va fi dat curs din eroare, vor fi valabile, etc.

De altfel, nici nu este logic ca *eroarea* magistratului să fie axul valorificării unui act sub raportul acesta!

b) De asemenea s'a discutat încă, ce ar însemna „*primul termen de înfățișare*“; adică, acest prim termen ar fi primul termen de înfățișare în cursul ce a primit actul insuficient timbrat; sau ar fi primul termen de la care, în cursul instanței, s'a observat insuficiența timbrării?

Și s'a admis, foarte adesea, că prima înfățișare cată a fi aceia, după data când neajunsul de timbrare va fi fost observat.

Ba, instanța supremă a mers și mai departe, admițând când-va, că netimbrarea acțiunii la prima instanță, nu ar produce o nulitate, când nu va fi fost ridicată, atîta timp cât afacerea se judeca în fața acelei instanțe de fond.

c) Și încă s'a mai discutat, dacă pentru completarea timbrului și plata amenzii, calculul amenzii se va face după îndoiul taxelor ce nu se plătise, sau va fi o amendă în genere formată din îndoiul taxelor totale ale actului, insuficient timbrat?

Tribunalul de Iași S. I prin o sentință nepublicată, dată la 20 Noembrie 1930, de către d-nii *Mitache* și alții, au soluționat în sensul că amendă va fi îndoiul taxelor generale ale actului, deși din economia și logica textului, acest quantum de amendă, ar părea să fie îndoiul taxelor care lipseau actului.

Este însă, adevărat, cu toate acestea, că de data aceasta, textul acesta fiscal, trebuie a fi interpretat strict și prin interpretarea lui strictă, impune amenda egală cu *îndoiul taxelor — integrale* ale actului insuficient timbrat, — căci de data aceasta, sub acest aspect textul este precis; — deși socotesc că aceasta este totuși excesiv și nelogic.

Instanța supremă, prin decizia, ce publicăm mai sus, nu se ocupă de nici una din aceste chestiuni, ci numai de aceia de a se ști care va fi soarta actelor, acțiunilor sau apelurilor primite insuficient timbrat.

Și fără, a distinge dacă actului i-a fost dat curs din eroare, ori nu; — prezumând că tot actul primit insuficient timbrat, a fost dat, ori primit ca atare, din eroare, — și față și cu dispoziția legii, care *pretinde a nu li se da curs*, dacă taxele nu vor fi complete; înalta instanță decide, că ar fi să se dea o interpretare greșită art. 57 din lg. acc. și să se comită un exces de putere, când instanța de fond refuză a da curs unui act, când partea a satisfăcut, ulterior introducerii lui, plata taxelor. Și Inalta Curte înlătură interpretarea instanței de fond, care distinge cazul primirii din eroare, etc.

Conceptul Inaltei instanțe este continuarea în același spirit înalt, tolerant și protegitor al intereselor părților, așa cum l a arătat întotdeauna în această materie, și așa cum l-a arătat chiar și prin dec. secțiilor unite din 17 Ianuarie 1913 sub auspiciile și mai aspre ale art. 26 și 50 din legea t. din 1900.

Și este superioară și judiciară această soluționare din o întreită rațiune:

a. *rațiunea strictă de interpretare a legii fiscale*

Interpretarea dată de Curtea de Casație articolului 57 din lg. acc., judecând chestiunea *din oficiu, în lipsa părților*, este conformă cu litera, economia și spiritul local al legii interpretate; căci legiuitorul prin art. 57 impune să nu se dea curs actului insuficient timbrat; iar nu anularea lui. Anularea o restrânge numai la cazul când nu se va face completarea taxelor în modul prevăzut de lege.

b) *rațiunea juridică în genere:*

Soluția înaltei instanțe este conformă spiritului întreg al legislațiunii moderne care se ferește de orice formalism steril, menit să atingă scopul înalt, echitabil și străjuitor al apărării și protecțiunii drepturilor părților litigante.

c) *rațiunea socială:*

În adevăr, dreptul părții de a uza de căile ordinare de atac interesează, până la un punct, însăși ordinea socială; iar sancțiunea netimbrării regulate a actului interesează fiscalitatea. De aceia, atunci când se recurge la sancțiunea iritantă a actului insuficient timbrat, peste prevederile exprese și stricte ale legii, nu numai că se atinge dreptul de apărare al părții, dar se atinge și interesele fiscului, căci în atare situație, el este împiedicat de a-și încasa taxele, sau diferența de taxe și eventual taxa sporită și prin amendă.

Și apoi, s-ar mai putea reliefa și alte consecințe adiacente modului de rezolvire dat de instanța de fond, între care, am putea sublinia, cel puțin pe aceia, de a se ști dacă prezidentul poate judeca, sau judeca, asupra timbrării actului și dacă timbrarea a fost regulat, ori iregulat făcută; dacă netimbrarea nu s'a datorit unui caz de forță de majoră, dezlipire, etc. chestiuni pe care nu le ar putea rezolvi decât completul, cu ocazia judecării actului.

În cât prezidentul, nu numai că nu putea obstacula rezolvirea actului, de către instanță căreia el fusese

adresat; dar Inalta Curte decide, că dreptul părții de a completa ulterior actul nu putea fi cu nimic atins nici chiar de către instanță; și face astfel o dreaptă interpretare a legii.

Florin Sion

Profesor universitar Iași.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența de la 19 Mai 1930

Președinția d-lui Oscar N. Nicolescu, prim-președinte

Elisabetha Popescu cu Varvara Urban

OMISIUNE ESENȚIALĂ. — RECURS IN CASARE. — REVIZUIRE. — ART. 288 AL. 4 PROC. CIVILĂ. — ART. 30 AL. 5 LEGEA CURȚII DE CASAȚIE.

Recursul în casare pentru motiv de omisiune esențială, nu este admisibil de cât atunci când omisiunea imputată instanței de fond poartă asupra unui mijloc de apărare în fond, iar nu și atunci când instanța de fond omite pur și simplu involuntar de a se pronunța asupra unui capăt de cerere, în care caz nu este deschisă de cât calea revizuirii conform art. 288 al. 4 proc. civilă.

No. 1337. — Respins ca inadmisibil, după divergență, recursul făcut de Elisabetha Popescu în contra deciziunii cu No. 274/928 a Curții de Apel din București S. IV în proces cu Varvara Urban.

Curtea deliberând,

Având în vedere, motivul de recurs ast-fel formulat:

„Exces de putere și omisiune esențială cu nemotivare“.

Având în vedere că, prin decizia atacată cu recurs se constată, că înaintea Tribunalului Teleorman întându-se acțiune pentru împărțirea averii rămasă pe urma def. Ioan Ivanovici între moștenitorii săi, prin petiția înreg. la No. 12793 din 10 Iunie 1927 s'a făcut un supliment de acțiune prin care s'a cerut ca moștenitoarele Marghioala P. Urgan, Florica Gălășescu și Alexandrina Ilie Manea să fie obligate a raporta la masa succesorală averile ce le fusese constituite dotă la măritișul lor, acțiune ce a fost respinsă de Tribunal prin sentința Nr. 231 din 21 Septembrie 1927; că, în urma apelului făcut de moștenitoarea Varvara P. Urgan, Curtea de Apel din București, S. IV-a prin decizia Nr. 274 din 13 Iunie 1928, a admis în principiu acțiunea de partaj între moștenitorii def. Ioan Ivanovici a căror calitate a fost recunoscută și a stabilit, că la masa de împărțit să se formeze din averea rămasă la moartea def. indicată prin acțiunea principală, și din averea constituită dotă Marghioalei P. Urgan, ale cărei moștenitoare, apelantă Varva P. Urgan și recurenta Elisabetha P. Popescu, au fost obligate a o raporta, fără însă a se pronunța și asupra raportării averilor constituite dotă moștenitoarelor Florica Gălășescu și Alexandrina Ilie Manea, care fusese cerută prin acțiunea suplimentară;

Având în vedere, că în contra acestei deciziuni, moștenitoarea Elisabetha P. Popescu cu autorizația soțului său se plânge, în recurs, că prin exces de putere, omisiune esențială și nemotivare, Curtea de Apel a omis de a se pronunța asupra cererii formulate prin suplimentul de acțiune ca moștenitoarele Florica Gălășescu și Alexandrina Ilie Manea, ale căror drepturi

le reprezintă prin cesiune, moștenitorul Oprea Ionescu să fie obligat a raporta la masa succesorală dotele ce au primit, conf. actelor dotale depuse la dosar, deși prin dispozitivul deciziunii se admite atât acțiunea principală de partaj cât și suplimentul de acțiune făcut prin petiția înregistrată la No. 12.973 din 10 Iunie 1927;

Având în vedere că, în ședința dela 2 Aprilie 1930, Inalta Curte examinând acest recurs, s'a ivit divergență de opiniuni asupra chestiunii de a ști dacă omisiunea imputată Curței de Apel prin motivul de ccsare, poartă asupra unui mijloc de apărare în fond, în care caz recursul ar fi admisibil în principiu, sau asupra unui capăt de cerere, în care nu ar fi deschisă decât calea revizuirii deciziunii Curței de fond, conf. art. 288 al. 4 proc. civ., chestiune, care face obiectul discuției complexului de divergență.

Considerând că, prin suplimentul de acțiune s'a cerut schimbarea masei succesoriale a defunctului Ioan Ivanovici, care forma obiectul acțiunii principale de partaj, mărindu-se cu averile constituite dotă moștenitoarelor sale, ceea ce avea de efect de a schimba cota partajabilă convenită fiecărui moștenitor;

Considerând, că în acțiunea de partaj, unde fiecare moștenitor are în acelaș timp de calitate de reclamant și de pârât, deși masa succesorală constituie principal, obiectul acțiunii, totuș când este vorba de alcătuirea ei, fiecare lucru sau drepturi mobiliare sau imobiliare, ce se pretind că fac parte din succesiune trebuiesc a fi indicate și individualizate prin acțiune spre a se decide de judecată asupra fiecăruia din parte dacă urmează să nu se intre în compunerea masei succesoriale; că, deaceia fiecare din acestea formând în concreto tot atâtea obiecte ale acțiunii, deosebite unul de altul, în legătură cu obiectul în abstracto al acțiunii de partaj, trebuie socotite fiecare, ca constituind un capăt de cerere deosebit;

Considerând, că prin acțiunea suplimentară, cerându-se a se mări masa succesorală a defunctului Ioan Ivanovici, și cu averile ce se susține că fuseră constituite dotă fielor sale Florica Călășescu și Alexandrina Ilie Manea și cari nu fuseseră prevăzute în acțiunea inițială, rezultă că acțiunea suplimentară avea de obiect un capăt de cerere nou și că nu constituia un simplu mijloc de apărare;

Considerând că, instanța de fond, declarând că admite acțiunea suplimentară, însă omițând a se pronunța asupra dotelor constituite moștenitoarelor Florica Călășescu și Alexandrina Ilie Manea, chestiunea de a se ști dacă și aceste averi trebuiesc sau nu să intre în compunerea masei succesoriale, a rămas nejudecată.

Considerând că, art. 288 No. 4 cod. civ. dispune formal că revizuirea unei hotăriri rămasă definitivă poate fi cerută dacă s'a uitat a se pronunța asupra unui punct cerut;

Considerând că, din această dispoziție reiese neîndoios că ori de câte ori instanța de judecată săvârșește o omisiune pur și simplu, involuntar, este deschisă numai calea revizuirii spre a se repara greșeala, neputându-se uza de calea recursului în casație decât atunci când omisiunea este însoțită de o violare a legii;

Cănsiderând, în speță, că în dispozitivul deciziunii atacate cu recurs, neprevăzându-se nimic, cu privire la raportarea dotelor de către moștenitoarele Florica Călășescu și Alexandrina Ilie Manea, ce fusese cerută prin acțiunea suplimentară, această chestiune a rămas nejudecată prin o simplă omisiune a instanței după cum rezultă din deciziune;

Că, în asemenea condițiuni, această omisiune nu ar putea fi îndreptată decât pe calea revizuirii, iar nu pe calea recursului în casație.

Că, astfel fiind, recursul introdus în acest scop este inadmisibil, și urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. V a

Audiența de la 25 Aprilie 1951

Președinția D-lui N. Ciurea, președinte

Căpitan Mihail Dumitrescu cu Ana Trandafirescu

ACCELERAREA JUDECĂȚILOR. — INCIDENT DE INCOMPETENȚĂ. — ÎNTÂMPINARE TARDIVĂ. — APEL. — DACĂ SE POATE DIN NOU INVOKA INCOMPETINȚA PRIMEI INSTANȚE. — ART. 111 ȘI 327 PR. CIVILĂ. — ART. 4, 14 ȘI 38 DIN LEGEA ACCELERĂRII.

PENSIE ALIMENTARĂ. — ACȚIUNE ÎN JUSTITIE. — INTENTAREA EI DUPĂ DESFACEREA CĂSĂTORIEI. — DACĂ ESTE O ACȚIUNE ACESORIE ACȚIUNEI DE DIVORT. — ACȚIUNE PERSONALĂ ȘI MOBILIARĂ. — ART. 200, 281 ȘI 283 C. CIVIL. — ART. 58 AL. I PR. CIVILĂ.

1° Faptul că prima instanța a respins incidentul de incompetență ridicat de pârât, pe motiv că întâmpinarea prin care a fost propus, era tardiv depusă, nu poate răpi dreptul pârâtului, ca în virtutea principiului devolutiv al apelului, să poată din nou invoca în apel această excepțiune dacă a fost propusă la prima instanță în condițiunile art. 111 pr. civilă.

2° Dacă acțiunea de pensie alimentară poate fi considerată ca accesorie acțiunii de divorț, când este intentată pe baza art. 250 c. civ., care dă drept Tribunalului ca în cursul procesului de despărțenie, dacă încuviințează cererea soției de a părăsi domiciliul conjugal, să hotărască și suma pe care bărbatul să i-o plătească pentru întreținere, atunci însă când cererea de pensie alimentară se intentă după desfacerea căsătoriei și se întemeiază pe art. 281 și 283 c. civil, cari figurând la capitolul „pentru efectele despărțeniei” presupune implicit instanța de divorț terminală, ea constituie o cerere de sine stătătoare, cu caracter personal și mobilier supusă competenței pe care o indică art. 58 al. I pr. civilă.

No. 85. — Admis apelul făcut de Căpitan Mihail Dumitrescu, în contra sentinței civile cu No. 1349/1930 a Trib. Ilfov S. II-a civ. cor. în proces cu Ana Trandafirescu.

Curtea,

Asupra apelurilor de față făcute de către Căpitan Mihail Dumitrescu și de către Ana I. Trandafirescu, în contra sentinței civile cu No. 1349/1930 pronunțată de către Tribunalul Ilfov S. II c. cor., prin care s'a admis în parte acțiunea intentată de către reclamanta A. I. Trandafirescu și a fost condamnat pârâtul Căpitan Mihail Dumitrescu, să-i plătească suma de lei 2000 lunar cu titlul de pensie alimentară pentru întreținerea copilului Lucian rezultat din căsătoria

astăzi desfăcută a soților, părți litigante în acest proces

Având în vedere actele de la dosar și susținerile părților.

În ce privește apelul făcut de către Căpitan Mihail Dumitrescu.

Având în vedere că, prin primul motiv de apel, nămitul se plânge că rău Tribunalul i-a respins întâmpinarea ce a făcut-o și depus-o la prima instanță precum și excepția de incompetență ridicată înaintea Tribunalului de Ilfov.

Având în vedere că reclamanta Ana I. Trandafirescu susține, că astăzi înaintea Curței apelantul nu mai poate să invoace ca motiv de apel incompetența Tribunalului de Ilfov, de oarece această incompetență fiind propusă la prima instanță printr'o întâmpinare constatată de Tribunal tardiv depusă, nu mai poate fi invocată înaintea Curței.

Având în vedere că, într'adevăr se constată că apelantul deși prin întâmpinarea depusă la prima instanță a cerut declinarea competenței și trimiterea afacerii spre judecare la Tribunalul Dolj, singurul competente, totuși Tribunalul Ilfov a înlăturat acest incident, pe motiv că pârâtul deși a solicitat un termen pentru a depune întâmpinarea, totuși nu s'a conformat dispozițiilor art. 4 din legea accelerării ne depunând-o în termenul defipt de lege, ci chiar în ajunul judecării procesului.

Având în vedere că deși pârâtul a susținut și oral înaintea primei instanțe, incidentul de necompetență și a cerut ca afacerea să fie trimisă la Tribunalul Dolj, totuși prima instanță prin sentința apelată respinge această cerere, motivând că potrivit art. 14 din legea accelerării, excepțiunile procedurale cari nu vor fi fost propuse prin întâmpinare nu vor mai putea fi susținute în cursul procesului, ori în cazul de față, — susține Tribunalul, — întâmpinarea fiind înlăturată ca tardiv depusă, incidentul de incompetență nu mai poate fi susținut.

Având în vedere că, independent de data la care s'a depus întâmpinarea, este constatat în fapt că apelantul Căpitan Mihail Dumitrescu a ridicat atât prin acea întâmpinare cât și oral în ședință, incidentul declinatorului de competență care a fost respins de Tribunal numai pe considerațiunea tardivității întâmpinării.

Considerând că, din moment ce chestiunea incompetenței Tribunalului a fost invocată la prima instanță, în condițiunile art. 111 proc. civ., partea poate în virtutea principiului devolutiv al apelului să ridice din nou această chestiune în apel — indiferent de motivul pe baza căruia instanța primă a respins-o.

Considerând că, în ce privește dispozițiunile art. 38 din legea accelerării invocată de către intimată, ele nu conțin nimic care să împedec pe apelant de a mai susține înaintea Curței incidentul de incompetență, deoarece acest text nu prevede decât că înaintea Curței apelative nu se va mai putea ridica alte motive, mijloace sau probe, decât acelea ce s'au invocat la prima instanță, sau arătate în apel și în întâmpi-

nare ; or în speșă chestiunea de incompetență se constată că a fost ridicată și verbal la prima instanță.

Că, astfel fiind, apelantul Căpitan Mihail Dumitrescu este în drept să ridice și astăzi înaintea Curței excepțiunea incompetenței Tribunalului de Ilfov, pe care Curtea urmează deci a o examina.

Având în vedere că, în susținerea acestui incident apelantul Căpitan Mihail Dumitrescu, arată că întrucât acțiunea intentată la prima instanță prin care reclamanta Ana Trandafirescu cere ca să fie obligat a-i plăti suma de 3700 lei lunar cu titlul de pensie alimentară pentru întreținerea sa și a copilului său, este o acțiune personală și mobilă, potrivit art. 58 pr. civ., nu putea fi intentată decât la Tribunalul domiciliului pârâtului, care este Tribunalul Dolj.

Având în vedere că, intimata Ana Trandafirescu răspunde că deși acțiunea sa este o acțiune personală și mobilă, totuși fiind accesorie acțiunii de divorț, bine și cu competență a fost judecată de Tribunalul Ilfov care a judecat și acțiunea de divorț.

Considerând că, acțiunea de pensie alimentară nu poate fi considerată ca accesorie acțiunii de divorț, decât atunci când este intentată pe baza art. 250 c. civ., care dă drept Tribunalului ca în cursul procesului de despărțenie, dacă încuviințează cererea soției de a părăsi domiciliul conjugal, să hotărască și suma pe care bărbatul să i-o plătească pentru întreținere, iar nu și atunci când, ca în speșă, cererea de pensie alimentară se întemeiază pe art. 281 și 283 c. civ., cari figurând la capitolul pentru „efectele despărțeniei” presupune implicit instanța de divorț terminată, astfel că dacă o asemenea cerere nu a fost formulată chiar cu ocazia dărei sentinței de divorț, rămâne dacă se intentează posterior o cerere de sine stătătoare, cu caracter personal și mobilă supusă competenței fixată prin art. 58 al. I pr. civ.

Având în vedere că, în ce privește obiecțiunea ridicată de Ministerul public că, întrucât se cere pensie și pentru copil, acțiunea rămâne supusă tot competenței Tribunalului care a judecat acțiunea de divorț și a decis asupra îngrijirii copiilor, Curtea o găsește lipsită de temei juridic, întrucât nu numai că de nicăeri nu rezultă o asemenea distincțiune, dar încă este cu totul nejuridic ca într-o acțiune cu caracter patrimonial și mobilă să se recunoască, pe considerațiunea de mai sus, în contra prevederilor legii, competența Tribunalului domiciliului reclamantului.

Că deci, incidentul ridicat la prima instanță și susținut din nou în apel de către Căpitan Mihail Dumitrescu, este întemeiat și Curtea constatând că cu necompetență afacerea a fost judecată de Tribunalul Ilfov, urmează ca potrivit art. 335 pr. civ. să reformeze hotărârea apelată și să dispună trimiterea dosarului la Tribunalul Dolj în circumscripția căruia domiciliază pârâtul.

În ce privește apelul făcut de către Ana Trandafirescu.

Având în vedere că, din moment ce Curtea a admis apelul lui Căpitan Mihail Dumitrescu pe motiv

că Tribunalul Ilfov a fost incompetent să statueze în cauză, apelul Anei Trandafirescu, în contra unei sentințe astfel reformată, devine fără interes, întrucât afacerea urmează a fi din nou judecată înaintea Tribunalului Dolj.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Siliu Rădulescu și în neunire cu concluziile Ministerului Public, admite.

Semnați : *N. Ciurea, D. Cernescu, S. Rădulescu.*

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. I-a

Audiența dela 1 Februarie 1928

Președinția D-lui D. Volanschi, prim președinte

Casa Centrală a asigurărilor sociale cu Alexandru Vasiliu

SUCCESIUNE. — TRIMITERE ÎN POSESIE. — CERERE. — COMPETENȚA GRAȚIOASĂ. — PARTE CARE NU A FIGURAT LA PRIMA INSTANȚĂ. — DACĂ ARE DREPT DE APEL. — ART. 653 COD. CIVIL ȘI 104 PR. CIVILĂ.

Cererea de trimiterea în posesiune asupra unei succesiuni, făcută pe baza art. 653 c. civil și îndreptată la Tribunal, spre a fi deslegată conform art. 104 pr. civilă, este în principiu de competența jurisdicțiunii grațioase și nu cade sub competența jurisdicțiunii contencioase, de cât atunci când se produc și alte cereri asupra trimiterei în posesie cari se exclud una pe alta ; astfel că dacă încheierea Tribunalului de trimitere în posesie nu a fost dată în contradictoriu cu vre-o altă parte, partea care nu a figurat la prima instanță nu are calitatea de a face apel, de oare ce această calitate nu o pot avea de cât părțile cari au figurat și înaintea primilor judecători.

No. 7. — Respinsă opoziția făcută de către Casa Centrală a asigurărilor sociale, în contra deciziei Curții de Apel din Iași S. I cu No. 98/921 prin care s'a respins apelul în contra jurnalului Trib. Iași S. III-a cu No. 3947 din 23 Iunie 1920 în proces cu Al. Vasiliu.

S'au ascultat D-nii avocați V. Stoicănescu din partea opoziției apelante Casa Centrală a asigurărilor sociale și Victor Climescu și I. Gârneață pentru intimatul Al. Vasiliu.

Curtea,

Având în vedere apelul declarat de Casa Centrală a asigurărilor sociale în contra jurnalului Trib. Iași S. III-a Nr. 3947 din 23 Iunie 1920 dat pe cale grațioasă și prin care s'a admis trimiterea în posesiune a lui Alexandru Vasiliu asupra averii de succesiune rămasă de la defuncta Maria Enuță zisă Enuțoaia, care se compune din 10 Ha. pământ cu o casă, situată în comuna Buciumi Județul Iași ; că apelul a fost respins ca nesusținut prin decizia acestei Curți Nr. 98 din 29 Septembrie 1921 ; că în contra acestei deciziuni, Casa Centrală a făcut opoziție ;

Având în vedere că în fapt se constată următoarele :

Alexandru Vasiliu a cerut Tribunalului Iași trimi-

terea sa în posesiunea averii rămasă de la defuncta Maria Enuță; că Tribunalul Iași S. III prin jurnalul menționat mai sus, constată că A. Vasiliu este nepot de soră a defunctei Maria Enuță, că pe urma ei n'au rămas alți moștenitori, și admite cererea de trimitere în posesiune formulată de către A. Vasiliu;

Având în vedere că prin petiția din 8 Septembrie 1919, Casa Centrală a asigurărilor sociale a cerut ca averea din succesiunea defunctei Maria Enuță să-i fie atribuită în conformitate cu dispozițiile cuprinse în art. 200 al. 6 al legii organice a acelei case; că cererea Casei Centrale a fost repartizată la secțiunea a treia a Tribunalului, unde se află repartizată și cererea lui Alexandru Vasiliu; că tribunalul a admis cererea de trimitere în posesiune a lui A. Vasiliu, fără a se pronunța asupra cererii Casei Centrale, care nu a fost conexată cu cererea lui A. Vasiliu;

Având în vedere că Casa Centrală a asigurărilor sociale prin prima parte a petițiunii sale de apel cere ca, în baza probelor pe care le va aduce, să se revină asupra jurnalului de trimitere în posesiune, și să se constate că, în lipsă de moștenitori în grad succesibil, succesiunea defunctei Maria Enuță urmează a fi declarată vacantă, și în consecință să fie trimisă Casa Centrală în posesiunea averii de succesiune; apoi adaugă, Casa Centrală a asigurărilor sociale prin petiția ce a făcut indicată mai sus, a făcut înaintea tribunalului cerere pentru a fi trimisă în posesiunea succesiunii, că prin urmare cererea făcută de către A. Vasiliu nu putea fi rezolvită pe cale grațioasă, ci afacerea trebuia să fie judecată în contradictoriu cu Casa Centrală;

Având în vedere că chestiunea care urmează a fi discutată este aceea de a se ști dacă apelul introdus de Casa Centrală a asigurărilor sociale este admisibil în principiu.

Având în vedere că art. 653 c. civ. prevede că descendenții și ascendenții au de drept posesiunea succesiunii din momentul morții defunctului; că ceilalți moștenitori intră în posesiunea succesiunii cu permisiunea justiției;

Că, conform. art. 104 c. pr. civ. când pentru deslegarea unei cereri, este nevoie de mijlocirea judecății, fără însă să se urmărească stabilirea unui drept potrivnic față cu părțile, hotărîrea se va da în camera de consiliu, după cererile și scrisurile părților;

Având în vedere că cererea de trimitere în posesiunea succesiunii conform art. 653 c. civ. este în principiu de competența jurisdicțiunii grațioase; că hotărîrea prin care se trimite în posesiune n'are autoritatea lucrului judecat; că prin urmare calitatea celui ce a obținut-o poate fi discutată pe cale contencioasă; că cererea de a fi trimis în posesiune devine de competența jurisdicțiunii contencioase, când se produc cereri de trimitere în posesiune care se exclud una pe alta, că în specie înaintea Tribunalului s'a formulat cererea Casei Centrale a asigurărilor sociale prin care se cere punerea în posesiune pe motivul că pe urma defunctei Maria Enuță n'au rămas moștenitori

în grad succesibil; că Casa Centrală n'a cerut Tribunalului conexarea cererii sale cu cea a lui A. Vasiliu pentru a se transforma astfel într'un contradictoriu, care ar fi devenit de competența jurisdicțiunii contencioase; că Tribunalul a statuat separat și numai asupra cererii lui A. Vasiliu, și a dat astfel o hotărîre conform art. 104 c. pr. civ. deci a judecat pe cale grațioasă, iar cererea Casei Centrale a rămas pendinte înaintea tribunalului;

Având în vedere că are calitatea de a face apel numai partea care a figurat înaintea primei instanțe, că încheierea tribunalului n'a fost dată în contradictoriu cu Casa Centrală, care n'a figurat înaintea primei instanțe, că în consecință Casa Centrală n'are calitatea de a face apel; că hotărîrea tribunalului nefiindu-i opozabilă nu are nici un interes de a declara apel, că în consecință apelul făcut de Casa Centrală a asigurărilor sociale e inadmisibil;

Având în vedere că apelanta a susținut că s'a opus la cererea de trimitere în posesiune a lui A. Vasiliu și întru cât părțile au achiesat, cererea de trimitere în posesiune s'a transformat într'un contencios; că din jurnalul Curții de la 10 Noembrie 1921, care are autoritate de lucru judecat, rezultă transformarea în contencios a procesului fiindcă s'a admis dovezi asupra calității de moștenitor a lui A. Vasiliu.

Având în vedere că, apelanta prin motivele de apel și prin concluziile puse astăzi în instanță cere trimiterea în posesiune a succesiunii, voește prin urmare să formuleze o cere de trimitere în posesiune direct înaintea Curții de Apel;

Având în vedere că, prin încheierea No. 1684 bis din 10 Noembrie 1921, Curtea a admis dovada cu martori cerută de Casa Centrală pentru a stabili că A. Vasiliu n'are calitatea de moștenitor a defunctei Maria Enuță;

Având în vedere că, din considerentele jurnalului sus citat rezultă că nu s'a discutat și nici nu s'a decis asupra chestiunii care face obiectul discuțiunii de acum; că prin urmare nu există autoritate de lucru judecat; că din concluziunile puse de către avocatul lui A. Vasiliu nu rezultă că acesta a achiesat ca cererea de trimitere în posesiune să fie transformată într'un contradictoriu, că apărătorul său a susținut că Casa Centrală n'are dreptul de a face apel, că asupra acestei chestiuni Curtea nu s'a pronunțat atunci;

Că, cererea de trimitere în posesiune făcută de Casa Centrală a asigurărilor sociale direct înaintea Curții de Apel este inadmisibilă de oarece s'ar ridica părții beneficiul celor două grade de jurisdicție;

Având în vedere că, din faptele expuse rezultă că apelul declarat de Casa Centrală a asigurărilor sociale, fiind inadmisibil, opoziția urmează a fi respinsă;

Pentru aceste motive, redactate de D-I Prim-Președinte, respinge.

Semnați : *D. Volanschi, H. Grigoriu, E. P. Stănescu.*

TRIBUNALUL ILFOV s. III civ. cor.

Audiința dela 24 Iunie 1950

Președenția D-lui Ștefan Stoenu, președinte.

C. Munteanu cu Elena Nedelcu.

DONAȚIUNI ȘI TESTAMENTE. — CONDIȚIUNEA INALIENABILITĂȚII IMOBILULUI TESTAT. — CLAUZĂ CONTRARĂ ORDINEI PUBLICE. — NULITATEA TESTAMENTULUI. — ART. 1008 COD. CIVIL.

DONAȚIUNI ȘI TESTAMENTE. — CLAUZĂ CONTRARĂ ORDINEI PUBLICE. — DACĂ POATE FI CONSIDERATĂ CA NESCRISĂ. — NULITATEA INREGULUI ACT. — ART. 1008 C. CIVIL. — ART. 900 C. CIV. FRANCEZ.

1° Inalienabilitatea absolută a bunurilor fiind contrară ordinei publice și interesului general, urmează a fi considerată ca nulă atât donațiunea cât și testamentul cari conțin o asemenea clauză de inalienabilitate, întru cât dispozițiunile art. 1008 c. civil. potrivit căroră condițiunea imposibilă sau contrarie bunelor moravuri sau proihibită de lege, este nulă și desființează convențiunea ce depinde de dânsa, deși sunt de aplicațiune generală în materie de convențiuni, se aplică totuși atât donațiunilor cât și testamentelor.

2° Legiuitcrul român eliminând din cod în mod conștient și voit dispozițiunile art. 900 din codul francez, înseamnă că legiuitorul a exclus soluția admisă la francezi, după care condițiunile imorale, ilicite sau imposibile sunt considerate ca nescrise, urmând deci să se aplice la noi și în aceste cazuri, dispozițiunile art. 1008 c. civil.

No. 668. — Respinsă acțiunea intentată de către C. Munteanu în proces cu Elena Nedelcu.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de C. Munteanu din București, în calitate de legatar al defunctei Elena Munteanu, în contra Elenei Nedelcu cu autorizația soțului ei Ion Nedelcu, pentru predare de legat.

Având în vedere actele din dosar și susținerile părților.

Având în vedere că prin testamentul olograf din 8 Iunie 1927 defuncta Elena C. Munteanu împarte averea s'a compusă dintr'un imobil din București str. Crăciun No. 18 în felul următor : fiica sa legitimă Elena Dumitrescu să ia apartamentul din față, compus din una cameră, antreu, bucătărie și pivniță ; iar fiica sa din a doua căsătorie Sofia C. Munteanu, apartamentul din curte, compus dintr'o cameră, antreu, bucătărie și pivniță.

În ce privește pe reclamant ca soț al defunctei, îi lasă un drept de *habitație*, în apartamentul dela subsol, compus tot din una cameră, antreu și bucătărie, cu obligațiunea ca după moartea sa, acest apartament să rămână în plină proprietate fiicelor sale, în părți egale.

Că în partea finală a testamentului testatoarea înserează următoarea clauză „nici unul nu va avea

dreptul a vinde nici în total nici în parte, imobilul „din str. Crăciun No. 18 pe care și eu îl am moștenire dela părinții mei, și mai adaug că nici unul „din moștenitorii mei să nu poată ipoteca pentru „nici un fel de datorie imobilul din str. Crăciun „No. 18“.

Având în vedere că reclamantul prin acțiunea de față cere a se obliga moștenitorii rezervatari să-i predea legatul lăsat de defuncta lui soție prin testament.

Că la rândul lor aceștia opun nulitatea testamentului pe baza art. 1008 și 803 și urm. din codul civil, deoarece ar conține o clauză ilicită, aceia de inalienabilitate a imobilului și o substituțiune fidei-comisară.

Având în vedere că dela început trebuie de remarcat că nu poate fi vorba de o substituțiune fidei-comisară în spiritul art. 803 cod. civ. deoarece, deși defuncta a interzis moștenitorilor ei înstrăinarea imobilului testat, totuși nu a indicat persoana substituitului căruia acești moștenitori ar trebui să-i lase imobilul la moartea lor.

Având în vedere că potrivit art. 1008 cod. civ. condițiunea imposibilă sau contrarie bunurilor moravuri sau prohibite de lege este nulă și desființează convențiunea ce depinde de dânsa.

Că acest text de aplicațiune generală tuturor convențiunilor, se aplică atât donațiunilor, cari sunt și ele contracte și deci li se aplică principiile dela această materie, cât și testamentelor.

Având în vedere că inalienabilitatea absolută a bunurilor este contrară legilor de economie politică cari cer ca bunurile să circule din mână în mână, precum și principiului că, capacitatea persoanelor de a înstrăina, nu poate fi redusă decât prin lege, — astfel că inalienabilitatea este în genere considerată ca fiind contrară ordinei publice și interesului general.

Că deci în baza acestui principiu, atât donațiunea cât și testamentul cari conțin o asemenea clauză de inalienabilitate, sunt considerate astăzi ca nule, și cum în speță testatoarea a inserat în testament, clauza că moștenitorii ei nu vor putea nici înstrăina și nici ipoteca vreodată imobilul testat, urmează că acest testament să fie și el declarat nul în baza art. 1008 cod. civ.

Că s'ar mai putea discuta numai ipoteza când prohibițiunea de înstrăinare ar fi numai *temporară* și inspirată de motive serioase și legitime și de câte ori testatorul nu a violat nici o lege sau vre-un principiu de ordine publică, — dar în speță, nici această discuțiune nu poate avea loc, deoarece defuncta Elena Munteanu a impus moștenitorilor săi nu numai să nu înstrăineze vreodată imobilul, dar nici măcar să-l hipotecheze, cece după părerea generală astăzi, anulează testamentul, deoarece conține această clauză contrarie interesului public al circulației bunurilor.

Având în vedere că reclamantul a cerut să se considere această clauză ca *nescrisă*, rămânând ca testamentul să-și producă efectul în ce privește celelalte clauze.

Având în vedere că, o asemenea interpretare este

exclusă de dreptul nostru, prin eliminarea de către legiuitor, a dispozițiilor art. 900 din codul francez.

Intr'adevăr, după art. 900 din codul francez, orice condiție imposibilă contrară legilor sau bunelor moravuri, făcând parte dintr'o donațiune sau dintr'un testament, nu anulează liberalitatea ci se consideră ca nescrisă; — așa dar dreptul francez, părăsind destinația pe care dreptul Roman o făcea între donațiuni și testamente, pune ambele liberalități pe aceeași treaptă.

Că, legiuitorul nostru eliminând din cod art. 900 a făcut *voit* această eliminare, ținând seama de toate criticile ce se aduceau de doctrina franceză acestui text inserat și de legiuitorul francez, mai mult din considerațiuni politice, astfel că, neexistând în dreptul nostru art. 900 din codul francez, urmează să aplicăm și în această materie dispozițiunile generale ale art. 1008 cod. civ.

Că, din moment ce eliminarea art. 900 fr. nu este o inadvertență ci o eliminare conștientă și *voit* din codul nostru, înseamnă că legiuitorul a exclus soluția după care condițiunile imorale, ilicite sau imposibile sunt considerate ca nescrise și a hotărî astfel, ar fi a se crea o excepție și o derogare dela dreptul comun, pe care legiuitorul de bună seamă, a înțeles să o respingă.

Având în vedere că, parte din jurisprudența română a adoptat un sistem intermediar, după care condițiunea ilicită sau contrarie bunelor moravuri, se poate considera ca nescrisă, atunci când din complexul dispozițiilor testamentare, se va putea vedea, că acea condițiune nu a fost cauza impulsivă și determinantă a testamentului, adică, când, și fără această condițiune, testatorul tot ar fi dispus așa cum a hotărât el prin testament.

Având în vedere că, în speță, nici aplicațiunea acestui sistem nu este posibilă, deoarece din clauzele testamentului, se vede că cecece a predominat în intenția testatoarei Elena Munteanu, a fost ca sub nici un motiv, cât vor trăi moștenitorii ei, imobilul să nu poată fi nici vândut și nici măcar hipotecat și această intențiune este marcată prin două clauze deosebite, prima, prin care prohibă înstrăinarea imobilului, iar a doua, pentru a întări și mai mult prohibițiunea de înstrăinare, interzice în mod formal și hipotecarea imobilului.

Prin urmare, cecece a predominat în intențiunea testatoarei a fost tocmai îndeplinirea acestei condițiuni, fără de care, desigur defuncta nu ar fi testat sau în orice caz, testamentul ar fi avut cu totul altă structură.

Că, desigur, testatoarea de teamă ca fiicele sale să nu vândă imobilul cât va trăi soțul ei, a impus acestora obligațiunea de a nu înstrăina imobilul, cât vor trăi ele, — astfel că, rezultă până la evidență că această clauză de neînstrăinare a imobilului, a fost motivul determinant al testamentului și ar fi, a se nesocoti în totul voința defunctei dacă nu s'ar ține de această condițiune.

Deci, oricum ar fi privită chestiunea, soluțiunea nu poate fi alta decât anularea testamentului pentru con-

siderațiunea că conține o condițiune contrară ordinii publice, prin aceea că contrazice o lege de interes general, aceea a circulației bunurilor.

Că, testamentul fiind nul, reclamantul nu mai are nici un drept în baza căruia să ceară predarea legatului, deoarece, neexistând testament, succesiunea s'a deschis ab-intestat, atribuindu-se în întregime moștenitorilor de sânge.

Pentru aceste motive, redactate de D-l Judecător Victor Popovici, respinge.

Semnați: *St. Stoenescu, Victor Popovici.*

TRIBUNALUL DOLJ S. II-a

Audiența de la 2 Noembrie 1929

Președinția D-lui I. Marinescu, președinte

Maria Boșoteanu cu Căpitan Rovinaru

HOTĂRIRI JUDECĂTOREȘTI.—EFECTUL LOR.—PĂRȚI LITIGANTE.—
TERTII.—STABILIREA DREPTULUI DE PROPRIETATE, — EFECT
„ERGA OMNES“.

Cu toate că hotărârile judecătorești au autoritate de lucru judecat numai între părțile cari au luat parte la litigiu, totuși hotărârile cari stabilesc un drept de proprietate au o autoritate „erga omnes“ și constituie un titlu de proprietate ca și un act autentic față de ori cine ar voi să conteste.

No. . Respinsă cererea contestatoarei apelante Maria D. Boșoteanu de a fi obligat intimatul C-tin Rovinaru de a-și dovedi în prealabil calitatea de moștenitor al defunctei Elena Bărdescu și obligă pe contestatoare a-și face mai întâi dovada contestațiunei sale.

Tribunalul,

Deliberând asupra celor debătute prin jurnalul No, 17560 din 30 Oct. 1929, a pronunțat următoarele:

Având în vedere că prin contestația făcută la 29 Mai 1929 și adresată Trib. Dolj S. III, care și-a declinat competența, contestatoarea a cerut anularea punerii în posesie făcută de intimatul în contestație pe următoarele motive: a) că dânsa este deținătoarea imobilelor asupra cărora intimatul a fost pus în posesie, iar deposedatul nu a fost niciodată proprietar al acestor imobile; b) că dânsa nu a fost cătuși de puțin citată în timpul procesului ce a avut loc între intimat și pârâtul C-tin Fl. Bănică.

Considerând că din cuprinsul Cărți de judecată civilă No. 272 din 11 Septembrie 1929 a Judecătoriei Oc. Rural Craiova, care a tranșat acea contestație, se vede că contestatoarea a cerut să dovedească că este proprietară a imobilelor în litigiu prin prescripția de zece ani, dovadă ce nefiind făcută, i-a fost respinsă ca nedovedită.

Că astfel fiind, întru cât însăși contestatoarea a cerut să dovedească cu martori că este proprietară prin prescripție a imobilelor asupra cărora intimatul a fost pus în posesie, cererea sa ca intimatul să-și dovedească în prealabil calitatea de moștenitor al defunctei

Elena Bărdescu, cată a fi privită ca prematură și chiar ca inutilă, atăta timp cât din depozitiile martirilor apelantei, audiați la prima instanță, cât și în apel, nu se constată cu suficiență că apelanta este proprietară prin prescripție a imobilelor în discuție și nici măcar posesoare în toate condițiunile cerute de art. 31 din Legea jud. de ocoale.

In drept

Având în vedere, că deși este de principiu că hotărârile judecătorești au o autoritate de lucru judecat numai între părțile care au luat parte la litigiu, totuși jurisprudența și doctrina pentru a da o mai mare siguranță proprietății au făcut o excepție pentru hotărârile care stabilesc un drept de proprietate și au decis că aceste hotărâri au o autoritate de fapt, „erga omnes”, constituie un titlu de proprietate ca și un act autentic, față de oricine ar voi să conteste drepturile de proprietate stabilite prin hotărâre judecătorească. (Garssonet III, pag. 413, 414 N. 705).

Considerând că dacă puterea de crezământ a unui act autentic, fiind erga omnes, potrivit art. 1173 cod. civ., nu avem niciun motiv să refuzăm această putere și hotărârile judecătorești care au examinat și satornicit dreptul de proprietate al uneia din părți, căci altfel art. 399 din pr. civilă, care dă dreptul terților interesați de a contesta o hotărâre definitivă pusă în executare, nu și-ar mai găsi nicio aplicațiune dacă acești terți s'ar putea pune la adăpost de orice executare, invocând numai relativitatea autorității lucrului judecat ce reese din art. 1201 cod. civ. (Chebapci pr. civ. t. II pag. 128).

Pe de altă parte considerând că chiar dacă am admite că terțul interesat poate invoca neopozabilitatea lucrului judecat, atunci când se apără pe cale incidentală, toată doctrina și jurisprudența este de acord că atunci când terțul ia ofensiva pe calea unei contestații la executare, el devine reclamant și deci ca ori și ce reclamant, sarcina probei îi incumbă lui potrivit art. 1169 cod. civ., sarcină grea, dar care însă îi dă satisfacțiunea ca pe calea contestațiunii să obțină mai ușor și mai grabnic suspendarea executărei începută (Glasson II n. 1047 și 1052 și 1053).

Oă astfel fiind pentru aceste considerațiuni de fapt și de drept respinge cererea contestatoarei.

Semnați : I. Marinescu, N. Nichita, Martinescu.

JURISPRUDENȚA STRAINA

MOTIVELE HOTĂRĂRILOR. — Adoptarea motivelor primei instanțe. Menținerea acelor care nu sunt în contradicere.

Adoptarea motivelor primei instanțe implică numai menținerea acelor care nu sunt în contradicere cu motivele date de jurisdicțiunea de apel.

(Cass. Ch. Req. 31 mai 1929 *Caz. du Palais* 22 Juin 1929.

RECUEIL DES SOMMAIRES DE LA JUR. FRANC 1929 Avut-Septembre-Octobre No. 8, 9, 10 pag. 797).

NOTA. — Instanța trebuie, în principiu, ori de câte ori are de dat o nouă hotărâre să formuleze principii noi. Totuși atunci când în aceeași cauză, motivele de

a decide au fost deja deduse fie printr'o precedentă hotărâre, fie prin raportul unui expert, judecătorii care le adoptă pot să se dispenseze a le repeta și să se mărginească a se referi la ele declarând că și le însușesc. Doctrina și jurisprudența sunt constante (*Glasson René Morel et Albert Tissier*, III No. 746 éd. 1929; *Garssonet et Cézair Bru*, III, vol. 2 No. 657; *Ch. Req.* 19 nov. 1906 *Sirey* 1908, 1, 174; *Cass. civ.* 15 mars 1904, *Dalloz P.* 1904, 1, 476 18 fevrier 1919, *Sirey* 1920, 1, 8; 19 oct. 1921, *Dalloz P.* 1922, 1, 31 *Cas. S. II*, Dec. 19 Novembre 1901 *Bul. Cas. pag.* 1701, *Cas. S. I*, Dec. 3027 din 11 Iunie 1926 (*Jur. Gen.* 1926 speța 1789). S'a decis să nu este nevoie de o formulă sacramentală pentru a exprima adoptarea motivelor și aceasta poate fi chiar implicită (*Ch. Req.* 25 avril 1893. *Sirey* 96, 1, 93; 25 mai 1898, *Sirey* 98, 1, 409; *Cass. Civ.* 2 juin 1902, *Sirey* 1905, 1, 234; *Ch. Req.* 24 Mai 1905, *Sirey* 1906, 1, 447).

Adoptarea motivelor unei deciziuni precedent date în aceeași cauză este îndestulătoare a justifica pe cea nouă atunci când nici o cerere nouă nu s'a produs în intervalul celor două hotărâri și când motivele celei d'înțai nu sunt inconciliabile cu ale hotărârii celei noi (*Cass. civ.* 15 mars 1836 și 16 mai 1836, *Rép. Alph. Dall.* 1020-6, 1020-4; 3 mai 1843 *Rép. Alph. Dall.* 995-2; *Ch. Req.* 18 oct. 1904, *Dalloz P.* 1905, 1, 123) Chiar atunci când sunt sesizați prin concluziuni noi judecătorii jurisdicțiunii de gradul al 2-lea pot să se mulțumească a adopta motivele primilor judecători atunci când acestea cuprind un răspuns anticipat concluziunilor puse pentru prima oară în apel (*Glasson, Morel et Tissier* op. și loco citat pag. 45; *Ch. Req.* 11 nov. 1902, *Sirey* 1907, 1, 451; *Cass. Civ.* 9 dec. 1903, *Sirey* 1909, 1, 267; *Ch. Req.* 15 dec. 1903, *Sirey* 1906, 1, 411; 2 fevrier 1910, *Sirey* 1912, 1, 302;

Atunci însă când instanța apelativă adoptă motivele din hotărârea primei instanțe, motive cari se referă la părerea minorității, fără o discuție și justificare a acceptării lor, are de efect a face ca soluția dată să se întemeieze pe o motivare cuprinsă într'un act ce n'are caracterul și valoarea unei hotărâri judecătorești și ca atare să ducă la anularea deciziei *Cas. S. I*, Dec. 312 din 4 Febr. 1927, *Pand. Săpt.* 1927 No. 11 și *Pand. Rom.* 1927, III pag. 34).

În senzul deciziunii ce adnotăm a se vedea încă : *Cass. civ.* 11 avril 1918, *Sirey* 1919, 1, 171; *Cass. Ch. Req.* 7 déc. 1926, *Sirey* 1927, 1, 106.

A se vedea și nota regretatului D. Alexandresco sub *Cass. Fr.* 18 Febr. 1919 în *Jur. Gen.* 1923 speța 1862 pag. 856.

D. COTRUTZ

ERRATA

În articolul D-lui Andrei Rădulescu, care tratează despre lucrarea D-lui Petre Vasilescu : „Camera de Consiliu”, publicat în No. 14 cu data de 26 Aprilie 1931, strecurându-se o eroare de tipar o îndreptăm acum, arătând că la pagina 94, coloana I, rândul al 4-lea de jos să se citească : „care ar fi câștigat dintr'o tratare mai amplă” în loc de „mai simplă” cum greșit s'a tipărit.